

Handläggare:
Pia Sundqvist
08 508 18 161Till
Farsta stadsdelsnämnd
2017-12-14

Ungdomsråd runt om i staden

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av ungdomsråd runt om i staden.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektörIngalill Gustavsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämndens demokratiråd har flera gånger diskuterat hur nämndens dialog med Farsta ungdomsråd skulle kunna se ut. Vid sitt sammanträde den 19 april förra året konstaterade rådet att ”både nämnden och ungdomsrådet [behöver] fundera närmare på vad man vill få ut av ett samarbete med den andra parten.”.

På förslag från demokratirådet har förvaltningen gjort ett försök att kartlägga hur det ser ut runt om i staden när det gäller ungdomsråd. Det korta svaret är att det finns ungdomsråd i hälften av stadsdelsområdena, somliga nära kopplade till respektive nämnd, andra mer fristående som i Farsta. Stödet från respektive förvaltning är olika omfattande. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd konstaterade komplexiteten och utmaningarna i att bilda ett ungdomsråd när den i juni i år skickade tillbaka ett antal strategiska och praktiska frågeställningar till sin förvaltning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av nämndsekreteraren på uppdrag av avdelningen för förskola och fritid.

Bakgrund

I Farsta inleddes processen att starta ett ungdomsråd under senhösten 2013, på initiativ av förvaltningen och i samarbete med Sveriges ungdomsråd. I samband med nämndens sammanträde den 19 november det året deltog företrädare för Sveriges ungdomsråd vid Öppet forum och berättade om sitt arbete. Processen att bilda ett ungdomsråd omnämns i den verksamhetsplan för 2014 som nämnden fastställde den 17 december 2013. Ett avtal om att anställa en ungdomscoach tecknades med Sveriges ungdomsråd i december.

Sveriges ungdomsråd levde dock inte upp till den arbetsplan och tidplan som beskrivs i avtalet. Någon analys av tidigare insatser och en långsiktig plan för framtida ökad delaktighet för unga presenterades inte. De fem diskussionsforum som planerades för våren 2014 och som skulle utgöra ett förstadium till ungdomsrådet och en kontaktyta även för nämnden genomfördes inte.

Ett ungdomsråd – FUNG, Farsta ungdomsråd – bildades ändå så småningom, helt fristående från stadsdelsnämnden men med visst ekonomiskt och personellt stöd av förvaltningens fritidsverksamhet. Deltagande ungdomar valde en första ordinarie styrelse i början av år 2015. Rådets fortsatta existens och verksamhet beskrivs dels i en lägesrapport till nämndens sammanträde den 21 maj 2015, dels i ett svar på ett par skrivelser från Moderaterna och Liberalerna vid sammanträdet den 15 juni i år. Båda ärendena finns på Insyn: <http://insynsverige.se/stockholm-farsta>. Något regelrätt och kontinuerligt samarbete mellan nämnden och ungdomsrådet har inte etablerats.

Detta är bakgrunden till att stadsdelsnämndens demokratiråd flera gånger under de senaste två åren har diskuterat ungdomsrådet och hur nämndens dialog med rådet skulle kunna se ut. Vid sitt sammanträde den 19 april förra året (§ 7) konstaterade rådet att ”både nämnden och ungdomsrådet [behöver] fundera närmare på vad man vill få ut av ett samarbete med den andra parten.”. På förslag från demokratirådet lovade förvaltningen att ta fram ett

underlag som visar hur det ser ut runt om i staden när det gäller ungdomsråd.

Ungdomsråd runt om i staden

Förvaltningens kontakter vid olika tillfällen under sommaren och hösten med övriga tretton stadsdelsförvaltningar har framför allt visat att det är mycket svårare än väntat att ge ett kort och entydigt svar på frågan om var det finns ungdomsråd och hur de fungerar. Det enkla svaret kan sammanfattas i en tabell.

Stadsdelsnämnd	Har råd	Har inte råd
Bromma	X	
Enskede-Årsta-Vantör		X
Farsta	X	
Hägersten-Liljeholmen		X
Hässelby-Vällingby		X
Kungsholmen	X	
Norrmalm	X	
Rinkeby-Kista		X
Skarpnäck		X
Skärholmen	X	
Spånga-Tensta		X
Södermalm	X	
Älvsjö		X
Östermalm	X	
Totalt	7	7

Bakom tabellens svartvita bild döljer sig i princip lika många nyanser och varianter som det finns stadsdelsnämnder. Där det finns ungdomsråd kan de vara i princip helt fristående från nämnden, som i Farsta. De kan också vara nära kopplade till nämnden, genom nämndbeslut att de ska inrättas och genom att dess protokoll anmäls till nämnden, som i Bromma och på Östermalm. De kan ha en lång historia och mångårig erfarenhet som i Skärholmen eller vara relativt nybildade som på Östermalm.

I stadsdelsområden där förvaltningen har svarat att det inte finns ungdomsråd kan bilden också vara helt olika. I Skarpnäck har det tidigare funnits ett aktivt råd och har nu gjorts försök att väcka det till liv igen, men det arbetet är för tillfället vilande. I Hägersten-Liljeholmen har det varken funnits eller finns nu några planer på att inrätta ett ungdomsråd, åtminstone inte från

nämndens eller förvaltningens sida. I Spånga-Tensta däremot planerar förvaltningen ett ärende till decembernämnden med förslag om en utredning om förutsättningarna att etablera ett råd.

Fyra av Stockholms sju ungdomsråd är medlemmar i Sveriges ungdomsråd: Bromma, Farsta, Norrmalm och Skärholmen. Varför just dessa lokala ungdomsråd har valt att ansluta sig vet vi inte, inte heller varför övriga inte är medlemmar i riksorganisationen. (Att Farstas ungdomsråd i dagsläget är medlem beror dock sannolikt på att rådet uppstod ur ett samarbete mellan förvaltningen och organisationen.)

Bilden kompliceras ytterligare när vi resonerar mer utförligt med några förvaltningar. Tjänstepersoner på olika "nivåer" kan ha olika syn, både på rådets formella och informella roll och på hur det fungerar i praktiken. En handläggare med uppgift att vara ett dagligt, handgripligt stöd till ett ungdomsråd ger förmodligen en helt annan bild än till exempel en avdelningschef som har ett mer övergripande perspektiv. Detta är inte anmärkningsvärt eller "fel" utan helt naturligt eftersom man har olika perspektiv i sina olika yrkesroller, men det innebär att en kartläggning är svår att genomföra.

De ungdomsråd som finns har alla någon form av kontakt med och stöd från respektive stadsdelsförvaltning, men stödet kan se mycket olika ut. I Skärholmen stöds rådet av en heltidsanställd tjänsteperson. Skärholmens stadsdelsnämnd har också en lång tradition av ett nära och väl utvecklat samarbete med flera generationers ungdomsråd. Såvitt vi vet har inget annat ungdomsråd ett så omfattande stöd av respektive förvaltning.

Situationen runt om i staden förändras också över tid, även i det kortare perspektivet, på samma sätt som när det gäller Farstas eget ungdomsråd. Engagerade ungdomar kommer och går. Ett råd som är mycket aktivt ena halvåret kan vara helt avsomnat nästa halvår när en tongivande grupp ungdomar kanske har lämnat gymnasiet bakom sig eller fått andra intressen i livet. Därför kan en kartläggning som genomförs om ett halvår eller ett år ge en helt annan bild av förekomsten av mer eller mindre engagerade ungdomsråd. Även nämnders och förvaltningars engagemang påverkar naturligtvis.

En av våra närmaste grannar, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, kan tjäna som exempel på utmaningen och komplexiteten. Utifrån ett uppdrag i verksamhetsplan 2017 föreslog stadsdelsförvaltningen vid nämndens sammanträde den 15 juni i år (§ 6) att ett ungdomsråd skulle inrättas. Nämnden beslutade istället att i ett första steg inrätta ett interimistiskt ungdomsråd och skickade tillbaka ett antal viktiga frågeställningar till förvaltningen: ”*Det finns några utmaningar i att skapa ett livskraftigt ungdomsråd som bör undersökas närmre under hösten 2017; däribland*

- *Hur rekryterar och engagerar man ungdomar?*
- *vad är ungdomsrådets ställning, i förhållande till pensionärsrådet och funktionshinderrådet?*
- *vilket mandat har rådet och vilka frågor ska ungdomsrådet arbeta med?*
- *hur ska urvalet till ungdomsrådet ske, bör alla <tre> stadsdelarna, skolelever, ungdomar som är aktiva inom idrottsrörelsen, civilsamhället och ungdomsgårdarna vara representerade? Vem ska besluta vilka som ska vara ledamöter?*
- *ska ungdomarnas möte ske genom fysiska sammanträden, eller ske digitalt?*
- *hur utvärderas ungdomsrådets arbete?*
- *hur utbildar vi ledamöterna i demokrati och föreningsteknik?*
- *Vad har varit framgångsrikt i andra stadsdelar?*

Dessa och andra frågor bör lösas tillsammans med ungdomarna i det rådet.” I tertiärrapport 2 i slutet av september rapporterade Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning att arbetet att starta ett ungdomsråd pågick.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Hur andra nämnder och förvaltningar samverkar med ungdomsråd i sina respektive områden kan möjligen ge viktiga insikter och konkreta tips, men till syvende och sist är det bara Farsta ungdomsråd och Farsta stadsdelsnämnd som kan avgöra vilka former av samarbete man vill utveckla här, vilka former som har förutsättningar att vara framgångsrika för oss.

Förvaltningen avslutade sin lägesrapport till nämnden i maj 2015 med följande konstaterande: ”Ungdomarna som har engagerat sig

i rådet och dess styrelse behöver få möjlighet att diskutera med nämnden hur samarbetet ska utformas, så att alla är överens och ungdomarna kommer till tals så som de har tänkt sig.” Rådet har därefter bjudit in nämnden till två samtal, den 14 november 2016 och den 10 februari i år, med syftet att få bättre kontakt med lokala förtroendevalda och för att diskutera frågor som är aktuella för många ungdomar i Farsta. Förvaltningen föreslår att nämnden tar nästa steg och bjuder in ungdomsrådet till förnyad dialog.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner redovisningen av ungdomsråd runt om i staden.